

Linssen CS Advocaten
t.a.v. de heer mr. Dr. J.J.J. de Rooij
Postbus 246
5000 AE TILBURG

Uw kenmerk	602140574-ec	Uw brief van	15 februari 2017
Ons kenmerk	19489389	BSN	
Datum	20 maart 2017	Behandeld door	Jan den Otter
Verzenddatum	23 maart 2017	Bijlage(n)	
Onderwerp	varkenshouderij Lieshoutseweg ong.		

Geachte heer De Rooij,

In deze brief willen informeren wij u over de ingebrekestelling in relatie tot de behandeling van de aanvraag voor de omgevingsvergunning voor de oprichting van een varkenshouderijbedrijf aan de Lieshoutseweg ongenummerd in Sint-Oedenrode. U hebt ons in uw brieven van 15 februari 2017 en 6 maart 2017 meegedeeld dat wij de termijn hebben overschreden waarbinnen uw cliënt Verhagen een beslissing van ons had moeten krijgen.

Deze brief is tevens een reactie op uw brieven van 24 november 2016, 19 januari 2017 en 14 maart 2017.

Wij merken het volgende op.

Uitgebreide procedure.

Daadwerkelijke realisering van de door uw cliënt beoogde ontwikkeling is juridisch-planologisch slechts mogelijk na toepassing van een herziening van het bestemmingsplan of het volgen van het projectafwijkingsbesluit zoals opgenomen in artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

Met uw cliënt is overeengekomen dat voor de vestiging van de varkenshouderij aan de Lieshoutseweg ong te Sint-Oedenrode de procedure van het projectafwijkingsbesluit (uitgebreide procedure) wordt gevolgd. De uitgebreide procedure kent in beginsel een tijdsbeslag van 26 weken. Met het oog op de inbreng van belangen van derden moet het voorgenomen besluit in ontwerp ter inzage worden gelegd.

Aanvaardbaarheid ontwikkeling/geen sprake van belemmeringen.

Het ontwerp wordt ter visie gelegd nadat gebleken is dat de ontwikkeling aanvaardbaar is uit oogpunt van een goede ruimtelijke ordening en milieu. Dit moet blijken uit een eerste toetsing waarbij wordt aangetoond dat er geen sprake is van belemmeringen.

Het aspect volksgezondheid dient in dit ruimtelijke ordeningstraject een volwaardige plaats te krijgen. Uitgangspunt in de ruimtelijke ordening is dat sprake moet zijn van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Voorkomen moet worden dat omwonenden onnodige gezondheidsrisico's lopen als gevolg van de 'vergunningverlening'.

Voor het volksgezondheidsaspect wordt voorts verwezen naar de voorwaarden die zijn verbonden aan de provinciale ontheffing alsmede naar de aangehaalde correspondentie (zie de bijlagen waar naar wordt verwezen in de inventarislijst) met onder meer provincie en derden-belanghebbenden.

Gezondheid in relatie tot de veehouderij.

Op 7 juli 2016 zijn de onderzoeksrapporten "Veehouderij en gezondheid omwonenden (VGO) en "Emissies van Endotoxine uit de Veehouderij" gepubliceerd. Uit beide rapporten komt naar voren dat met name rond pluimveebedrijven en in veedichte gebieden gezondheidseffecten kunnen optreden.

De huidige toetsing aan geurnormen en/of fijnstof-grenswaarden biedt onvoldoende bescherming voor omwonenden tegen endotoxinen. Voor de periode totdat een landelijke 'endotoxine toetsingskader' beschikbaar komt, bestaat het risico dat de blootstelling aan endotoxine oploopt. Na inademing kunnen direct verschijnselen optreden. De GGD spreekt over een duidelijke samenhang tussen het aantal bedrijven en dieraantallen in de directe nabijheid van meetlocaties en de gemeten concentraties endotoxinen. Verschillende methodes bij het uitrijden en verspreiden van mest op de weilanden zijn factoren die van invloed kunnen zijn op de aanwezige endotoxinen concentraties. Ook is de insleep van micro-organismen via introductie van nieuwe dieren een belangrijke factor.

Brief provincie 19 juli 2016.

Op 19 juli 2016 heeft de provincie een brief verzonden over de vergunningverlening (in het algemeen) na het verschijnen van de VGO en endotoxinen rapporten. In deze brief vraagt de provincie om bij nieuwe en lopende vergunningaanvragen van veehouderijen een zorgvuldige afweging te maken met het oog op de volksgezondheid.

Brief provincie van 27 september 2016.

In de brief van 27 september 2016 "Vergunningverlening na het verschijnen van VGO en endotoxine rapporten" vraagt de provincie om, daar waar sprake is van een vergunningaanvraag met een risicovolle ontwikkeling, als eerste in gesprek te gaan met de ondernemer en samen te bekijken of de aanvraag niet kan worden ingetrokken, aangepast of de besluitvorming kan worden uitgesteld. Dit ter voorkoming dat vergunningen worden verleend terwijl binnenkort kan blijken dat hierdoor nieuwe of grotere knelpunten aangaande gezondheid voor omwonenden zijn ontstaan. Knelpunten die dan vervolgens weer met veel geld moeten worden opgelost.

Gezondheidskundige beoordeling GGD inzake vergunningaanvraag varkenshouderij Lieshoutseweg Sint-Oedenrode voor wat betreft Geur.

De bedoelde beoordeling is ingekomen op 22 december 2016. De GGD beoordeelt de beoogde situatie ten aanzien van de nieuwvestiging aan de Lieshoutseweg ongenummerd vanuit gezondheidskundig oogpunt op het aspect achtergrondgeur als niet acceptabel.

'Notitie handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid: Endotoxinen toetsingskader 1.0' van 25 november 2016

Naar aanleiding van de 'Notitie handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid: Endotoxinen toetsingskader 1.0' van 25 november 2016 is onderzoek verricht ten aanzien van de voorgrond- en achtergrondbelasting van endotoxine.

Deze Notitie is opgesteld door het provinciale Ondersteuningsteam, onderdeel van het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht (BPO), speerpunt Transitie Zorgvuldige Veehouderij, en vormt een reactie op de in de zomer 2016 bekend geworden onderzoeksrapporten over de gezondheidsrisico's rond veehouderijen.

Voor de periode tot een landelijk 'endotoxine toetsingskader' beschikbaar komt bestaat het risico dat de blootstelling aan endotoxine oploopt wanneer er geen beleidsregel is om dit te voorkomen.

De Notitie beschrijft een aanpak voor het beoordelen van het volksgezondheidsrisico van (uitbreidende) veehouderijen voor het aspect endotoxine, en wordt naast het traject van milieuvergunningen ook toegepast bij ruimtelijke ordening.

Beoordeling volksgezondheidsrisico ten aanzien van het initiatief aan de Lieshoutseweg.

In het aangepaste MER – ingekomen op 9 februari 2017 – opgesteld ten behoeve van de ontwikkeling aan de Lieshoutseweg, is ingegaan op het volksgezondheidsrisico, gebaseerd op "Endotoxine concentraties rond stallen; indicatieve modelberekeningen", ErbrinkStacks Consult, 5 september 2016).

Voorgrondbelasting.

Beoordeling endotoxinen in het MER.

In het MER wordt gesteld dat door het toepassen van luchtwassystemen binnen de projectlocatie, er een aanzienlijk groot deel aan fijn stof wordt afgevangen, waardoor minder micro-organismen via stofdeeltjes in de buitenlucht worden verspreid. Geconcludeerd wordt dat het dan ook niet te verwachten is dat enige concentraties endotoxinen vanuit de projectlocatie leiden tot nadelige effecten bij een deel van de omwonenden.

Achtergrondbelasting.

In het MER is ingegaan op de achtergrondbelasting van endotoxinen. Onder verwijzing naar de geurgebiedsvisie, waarbij geen sprake is van een overbelaste (achtergrond)geursituatie, wordt gesteld dat de risico's van onderhavige uitbreiding niet zodanig zijn dat de emissie van endotoxinen een reden is om de aangevraagde situatie te weigeren. Deze conclusie – gebaseerd op de geursituatie - is in het kader van het endotoxinevraagstuk voorbarig te achten.

Cumulatie in de Notitie Handelingsperspectieven: definitie endotoxine risicogebied .

In een gebied met meerdere veehouderijen dicht bij elkaar kan sprake zijn van cumulatie van endotoxine en als gevolg daarvan bestaat het risico dat de advieswaarde van de Gezondheidsraad wordt overschreden. Met andere woorden, ook buiten de individuele endotoxine risicocontouren kan door cumulatie de advieswaarde worden overschreden.

In het VGO onderzoek wordt een gezondheidsrisico gerelateerd aan 15 veehouderijen (of meer) binnen een kilometer van een gevoelig object.

Voorbeelden uit de praktijk laten zien dat dit aantal niet hanteerbaar is. De locatiegerichte specifieke benadering uit deze notitie heeft geleerd dat ook bij kleinere clusters veehouderijen cumulatie speelt. Dit bijvoorbeeld vanwege de grote omvang van de veehouderijen, de hiermee gepaard gaande emissie van fijnstof-endotoxine en de geringe afstanden naar te beschermen objecten.

Over de stapeling (cumulatie) van endotoxine van meerdere veehouderijen concluderen de onderzoekers in het endotoxine rapport het volgende: *“Er zijn geen situaties doorgerekend met meerdere bronnen in een relatief klein gebied waar stapeling (zogenaamde ‘cumulatie’) op kan treden. Dit is van belang omdat in een aantal gebieden in Nederland een aanzienlijk deel van de bevolking in huizen woont met meerdere stallen binnen een afstand van 250 meter. In dergelijke situaties kunnen mogelijk ook andere diercategorieën dan pluimvee een overschrijding van de endotoxinegrenswaarde van 30 EU/m³ veroorzaken.”*

Cumulatie wordt in het kader van de Notitie Handelingsperspectieven gerelateerd aan de stapeling van emissies van endotoxine, c.q. het fijnstof als drager van endotoxine. Het gaat dan hoofdzakelijk om veehouderijen met een redelijk hoge uitstoot van geur en fijnstof: varkens- en pluimveehouderijen.

Medio 2017 worden op grond van het nu lopende vervolgonderzoek de eerste cumulatieve risicokaarten verwacht van de huidige endotoxine situatie in Brabant. Indien deze kaarten beschikbaar zijn, dan kunnen deze uiteraard gebruikt worden om de thans voorgestelde beoordelingssystematiek te verbeteren.

Vooralsnog is de cumulatie van endotoxine (nog) niet kwantitatief te bepalen. Er kan worden gekozen voor een omgevingsbewuste benadering, waarbij alle beschikbare informatie wordt meegenomen in de afweging of een uitbreiding in een gebied als risicovol wordt beschouwd. Dit kan een gezamenlijke afweging zijn van de omgevingsdienst met de gemeente en/of provincie. Hierbij kunnen onder andere de volgende zaken worden meegenomen:

1. Liggen er meerdere veehouderijen in de omgeving met hoge fijnstof-endotoxine emissie. Dit kan bijvoorbeeld worden beoordeeld op basis van kaarten waarop individuele endotoxine-risicocontouren in beeld zijn gebracht;
2. Hoe verhoudt de fijnstof-endotoxine emissie van het te beoordelen bedrijf zich tot de aan te houden afstand;
3. Wanneer uit de individuele beoordeling is gebleken dat er geen overschrijding van de advieswaarde is, is de afstand dan net groter of veel groter dan de aan te houden afstand
4. Wanneer uit de individuele beoordeling is gebleken dat er wel een overschrijding van de advieswaarde is, is de afstand dan net kleiner of veel kleiner dan de aan te houden afstand ;
5. Is er sprake van een urgentiegebied, aandachtsgebied of vergelijkbaar?
6. Is op grond van een geurevaluatie of geurgebiedsvisie bekend dat er sprake is van een overbelaste achtergrond geursituatie? Hierbij kunnen ook de resultaten uit het in 2015 door IRAS en GGD uitgebrachte onderzoek 'Geurhinder van veehouderij nader onderzocht: meer hinder dan Handreiking Wet geurhinder en veehouderij doet vermoeden?' van 23 maart 2015 worden meegenomen.
7. Is op grond van toetsing aan de Verordening ruimte 2014 bekend dat er sprake is van een overbelaste achtergrond geursituatie of fijnstof?
8. Spelen in het betreffende gebied regelmatig klachten over geur of stof uit veehouderijen?
9. Om hoeveel gevoelige objecten gaat het en betreft dit (ook) bedrijfswoningen van andere veehouderijen met een hoge fijnstof emissie?
10. Is er sprake van specifieke gevoelige objecten in de omgeving? Denk daarbij aan scholen, kinderdagverblijven en verzorg- of verpleeginstellingen.

Ad 1.

Er is sprake van meerdere veehouderijen met een hoge fijnstof-endotoxine emissie binnen een omgeving van 1 kilometer;

Ad 2.

In het MER wordt aangegeven dat wordt voldaan aan de aan te houden afstand in relatie tot de fijnstof-endotoxine emissie van het te beoordelen bedrijf vanuit de afstandsgrafiek “endotoxine toetsingkaders 1.0”. Een en ander wordt momenteel beoordeeld. Hierbij wordt opgemerkt dat nog overleg gaande is met de GGD welke woningen en (voormalige) bedrijfswoningen wel of niet in de beoordeling moeten worden opgenomen;

Ad 3.

Zoals onder Ad 2. is aangegeven is er nog overleg gaande met de GGD omtrent de vraag welke woningen en (voormalige) bedrijfswoningen wel of niet in de beoordeling moeten worden opgenomen. Afhankelijk van die bevindingen kan op deze vraag in deze fase geen antwoord worden gegeven;

Ad 4.

Niet van toepassing;

Ad 5.

Er is sprake van een zogenaamd aandachtsgebied;

Ad 6.

In de **bestaande situatie** is de achtergrond geursituatie nét onder de wettelijke norm;

Ad 7.

Bij toetsing aan de Verordening ruimte is er in de **bestaande situatie** geen sprake van een overbelaste achtergrond geursituatie of fijnstof;

Ad 8.

Er worden regelmatig klachten kenbaar gemaakt over geur uit veehouderijen;

Ad 9.

Het gaat om gevoelige objecten in de vorm van:

Woningen:

Bedrijfswoningen van andere veehouderijen met een hoge fijnstof emissie:

Overige bedrijfswoningen bij agrarische bedrijven:

Overige bedrijfswoningen bij niet-agrarische bedrijven:

Ad 10.

Er is geen sprake van specifieke gevoelige objecten – anders dan (bedrijfs)woningen in de omgeving.

Zorgvuldige voorbereiding in relatie tot aanvaardbaarheid milieu en gezondheid.

Gelet op de omvang van de ontwikkeling aan de Lieshoutseweg, de vee- en woningdichtheid en de kenbaar gemaakte reacties vanuit de REaktiegroep alsmede de door deze groep aangeleverde onderzoeken, is zorgvuldigheid geboden. De activiteit kan een risico voor de volksgezondheid hebben.

Gelet op het voorzorgsbeginsel, moet worden onderzocht of de mogelijke negatieve effecten op de volksgezondheid van een zodanige ernst kunnen zijn dat hierin aanleiding is gelegen om de vergunning te weigeren, of nadere voorschriften ter voorkoming van gezondheidsrisico's aan de vergunning te verbinden.

Zoals aangegeven is de cumulatie van endotoxine (nog) niet kwantitatief te bepalen. Daarom is uitstel van de besluitvorming gewenst, in afwachting van een concreet toetsingskader volksgezondheid / toetsingskader endotoxine (verwachting medio 2017). Op dat moment kunnen de desbetreffende resultaten betrokken worden bij een besluit op een concrete aanvraag.

Overleg initiatiefnemer.

Omtrent de te volgen procedure heeft meerdere malen overleg plaatsgevonden met de initiatiefnemer en de omwonenden.

Daarbij is het standpunt ingenomen om, in het kader van een zorgvuldige voorbereiding, het MER afzonderlijk in procedure te brengen (ter visielegging en voorleggen voor advies aan de commissie voor de MER) om daarmee:

- *Een eerste inzicht te verkrijgen in de aanvaardbaarheid qua milieu en gezondheid;*
- *Vervolgens besluitvorming door de raad plaats te laten vinden irt voortzetting van de procedure;*
- *(door fasering) recht te doen aan uitgangspunten van zorgvuldigheid/voorzorgsbeginsel;*

De te volgen procedure, afzonderlijk ter visie leggen van MER en – afhankelijk van de bevindingen – het ontwerp-besluit van de omgevingsvergunning, is meerdere malen besproken met initiatiefnemer, laatstelijk op 28 november 2016. Het besprokene is bevestigd in de brief van 12 december 2016.

In het mailbericht van gemeente Sint-Oedenrode d.d. 22 december 2016 aan Verhagen en zijn adviseur is nogmaals aangegeven dat het (aan te passen) MER - in beginsel – in week 5 van 2017 ter visie wordt gelegd. Daarbij is er vanuit gegaan dat het aangepaste MER in week 52 van 2016 zou worden aangeleverd.

Datum van aanlevering van de aangepaste versie was echter 9 februari 2017 (week 6) en een aangepaste onderbouwing op 10 februari 2017.

Uit de overleggronden die met de initiatiefnemer hebben plaatsgevonden, is opgemaakt dat impliciet wordt ingestemd met de afzonderlijke tervisielegging.

Op 9 februari 2017 heeft overleg plaatsgehad tussen de wethouder (met ambtelijke ondersteuning) met u, de initiatiefnemers en de adviseur van Exlan.

Tijdens dit overleg wordt - na de diverse overleggronden inzake de te volgen procedure - van de zijde van initiatiefnemer gesproken over het te volgen tijdstraject in relatie tot de besluitvormingsprocedure. Daarbij is medegedeeld dat wordt overwogen de Wet dwangsom en beroep in te zetten om te komen tot besluitvorming op korte termijn.

In het ingediende beroepschrift is aangegeven dat in geval van een versnelling in de procedure, waarbij er eind mei dan wel eind juni besluitvorming omtrent de aanvraag en het MER plaats zou kunnen vinden, alsnog wordt overwogen om het beroep in te trekken.

Dwangsom bij niet tijdig beslissen.

In de uitgebreide procedure geldt geen fatale termijn. Bij termijnoverschrijding kan toepassing gegeven worden aan de generieke regeling die in de Awb is opgenomen (dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen).

Ter zake is het volgende van belang.

Zoals eerder aangegeven is in de brief van augustus 2016 aangegeven dat de beslistermijnen worden onderbroken tot de gevraagde gegevens zijn ontvangen. Naar aanleiding hiervan is het MER aangeleverd en beoordeeld. Aanpassingen van dit document waren vereist.

De eindversie van het MER is ingediend op 9 februari 2017. Dit rapport wordt nu beoordeeld. Een aangepaste ruimtelijke onderbouwing is aangeleverd op 10 februari 2017.

Voortzetting van de behandeling is dan ook niet eerder mogelijk geweest.

Gesteld kan worden dat vanaf 10 februari 2017 de beslistermijn opnieuw wordt gestart.

Mocht er al sprake zijn van een overschrijding van de wettelijke beslistermijn, dan is daarmee niet de redelijke termijn overschreden.

Daarbij wordt verwezen naar de brieven van de provincie van 19 juli 2016 en 27 september 2016. Hierin wordt verzocht:

- om bij nieuwe en lopende vergunningaanvragen van veehouderijen een zorgvuldige afweging te maken met het oog op de volksgezondheid;
- om na het verschijnen van VGO en endotoxine rapporten", daar waar sprake is van een vergunningaanvraag met een risicovolle ontwikkeling, als eerste in gesprek te gaan met de ondernemer en samen te bekijken of de aanvraag niet kan worden ingetrokken, aangepast of de besluitvorming kan worden uitgesteld.

Daarnaast is er sprake van late aanlevering van de stukken van de zijde van initiatiefnemer. Dit is de gemeente niet aan te rekenen. Besluitvorming ten aanzien van de aanvraag omgevingsvergunning is dan ook niet mogelijk geweest.

Zoals hierboven aangegeven is er sprake van omstandigheden waaronder termijnoverschrijding aanvaardbaar is. Met andere woorden de overschrijding wordt gerechtvaardigd door de specifieke omstandigheden van de zaak.

Daarbij is tevens van belang dat er regelmatig overleg heeft plaatsgevonden tussen initiatiefnemers en zijn adviseurs en de gemeente (ambtelijk en met de wethouder). Uit het verloop van die overlegondes en correspondentie (onder meer brief van 12 december 2016) is afgeleid dat met die werkwijze – afzonderlijke tervisielegging MER - is ingestemd.

Wij verwijzen nogmaals naar hetgeen in deze brief is opgenomen ten aanzien van de communicatie inzake de te volgen procedure, te weten het afzonderlijk ter visie leggen van MER en – afhankelijk van de bevindingen – vervolgens het ontwerp-besluit van de omgevingsvergunning. Met betrekking tot de haalbaarheid van de planning zoals is opgenomen in de bijlage van de brief d.d. 12 december 2016, zoals die met u is besproken, is een voorbehoud gemaakt. Inmiddels is, als gevolg van de aanlevering van het MER in week 6 van 2017, de aanvankelijke planning aangepast (in de planning werd uitgegaan van aanlevering van het MER in week 52 van 2016).

De bovengenoemde planning was overigens ook gecommuniceerd met de gemeenteraad van Sint-Oedenrode.

Volledigheidshalve wordt hier nogmaals aangegeven dat de ingebrekestelling is ingekomen één week nadat de aangepaste – nog te beoordelen - MER wordt ingediend.

Vervolgplanning

Met de nodige voorbehouden ten aanzien van tijdige beschikbaarheid van alle noodzakelijke gegevens en de uitkomsten van de beoordeling / advisering is in de Raadsinformatiebrief van 7 maart 2017 de volgende globale planning opgenomen naar de besluitvorming door de raad:

- Week 13 ingangsdatum ter visie legging MER en toezending aan commissie voor de MER
- Week 17 einde ter visie legging MER
- Week 20 advies commissie voor de MER beschikbaar
- Week 23 behandeling voorstel tot besluitvorming in college
- Week 26 beeldvormende avond
- Week 27 commissievergadering
- Week 28 gemeenteraad besluit over ontwerpbesikking

De Raadsinformatiebrief van 7 maart 2017 is op 7 maart 2017 per mail toegezonden aan Verhagen.

In deze brief en de Raadsinformatiebrief zijn de overwegingen aangegeven om een en ander gefaseerd te doorlopen. In verband hiermede zal besluitvorming plaatsvinden (met voorbehouden) zoals opgenomen in de hierboven staande vervolgplanning.

Wij hebben dan ook besloten dat geen dwangsom verschuldigd is omdat er geen sprake is van overschrijding van de redelijke termijn aangezien:

- het niet tijdig beslissen mede te wijten is aan de aanvrager zelf doordat deze eerst in een late fase van de procedure nadere gegevens opstuurt;
- de aanvrager, gelet op het karakter van de overleggrondes alsmede de gevoerde correspondentie, met uitstel akkoord is gegaan;
- vanuit het voorzorgsbeginsel (zorgvuldigheid) besluitvorming niet mogelijk is in deze fase.

Bezwaar en voorlopige voorziening

Tegen dit besluit kunnen u en andere belanghebbenden op grond van de Algemene wet bestuursrecht binnen zes weken na de verzenddatum van deze brief bezwaar aantekenen bij het college van burgemeester en wethouders, postbus 10.001, 5460 DA te Veghel.

Het bezwaarschrift moet zijn gemotiveerd en ondertekend.

Als u het besluit wilt laten schorsen kunt u een voorlopige voorziening (schorsing) aanvragen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch. Bij dit verzoek dient een afschrift van het ingediende bezwaarschrift worden overgelegd. Voor het instellen van genoemd verzoek is een griffierecht verschuldigd.

U kunt ook digitaal een verzoek indienen bij genoemde rechtbank via

www.loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht.

Tot slot

Heeft u vragen over deze brief? Stel ze gerust aan Jan den Otter op telefoonnummer +31 (413) 381 827.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad,

De secretaris,

De burgemeester,

Drs. M.G.C. Wilms –Wils RA

M.A. Fränzel MSc.